

De Klachtcommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtcommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat te Breda,

tegen:

(wijlen?) _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,

(wijlen) _____
geboren in _____ overleden in _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen.

(wijlen) _____ (_____),
geboren in _____ overleden op _____,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,
tot zijn uitreden in _____ lid van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtcommissie ontvangen op 5 juli 2011. Op 16 augustus 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van _____

Op 21 november 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtcommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtcommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote, _____ . Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat te Breda.

Namens de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen is verschenen
, en
, overste van de Broeders van de Christelijke Scholen.

De Klachtencommissie heeft ter zitting besloten de zaak aan te houden voor het door klager
verstreken van informatie over het al dan niet in leven zijn van aangeklaagde 2, alsmede het
door de Congregatie verstreken van nadere informatie omtrent de status van de Stichting
Uit de door klager toegezonden stukken blijkt dat aangeklaagde 2 in 2002 is
overleden. Voor de door de Congregatie en nadien door het Bisdom Roermond omtrent de
status van voormelde stichting verstrekte informatie wordt verwezen naar hetgeen hierna
onder 4.9 wordt overwogen.

2. De klacht

2.1. Klager heeft geen herinneringen aan zijn jeugd van voor zijn 7^e jaar. Hij gaat ervan uit
dat hij in zijn jonge jaren niet bij zijn moeder heeft gewoond omdat zij uit het ouderlijk gezag
zou zijn gezet. Toen klager 7 jaren oud was, is hij geplaatst in een klooster in bij de
nomen. Een jaar later, in 1954, is hij geplaatst op het internaat in . Hij
is ongeveer zes jaren in dit internaat gebleven en in die tijd door verschillende
broeders/personen misbruikt.

Misbruik door aangeklaagde 1 ():

Het misbruik door aangeklaagde 1 moet hebben plaatsgevonden in 1954-1955, toen klager 8
of 9 jaren oud was. Aangeklaagde 1 was leek en als zaalwacht 's nachts altijd aanwezig.
Klager herinnert zich dat hij 2 of 3 keer 's nachts in het kamertje van aangeklaagde 1 moest
komen en op diens bed moest komen zitten. Klager moest dan het geslachtsdeel van
aangeklaagde 1 vastpakken. Klager weet niet meer precies wat er is gebeurd, maar hij
vermoedt dat het niet bij vastpakken alleen is gebleven.

Misbruik door aangeklaagde 2 ():

Klager vermoedt dat het misbruik door aangeklaagde 2 heeft plaatsgevonden in 1954-1955.
Aangeklaagde 2 was niet aan de groep van klager verbonden maar had een meer algemeen
aan het internaat verbonden functie. Klager herinnert zich dat het misbruik plaatsvond in een
kerkruimte. Hij moest de penis van aangeklaagde 2 vasthouden totdat deze klaar kwam.
Klager kende dat niet en hij zag dat de broeder "wit plaste". Achteraf realiseerde klager zich
dat het sperma moet zijn geweest. Klager gaat er vooralsnog van uit dat het voorval zich één
keer heeft voorgedaan.

Misbruik door aangeklaagde 3 ():

Aangeklaagde 3 was de groepsfrater van de groep van klager. Het misbruik door
aangeklaagde 3 vond plaats in 1956, en heeft zich voor zover hij zich kan herinneren in ieder
geval 3 keer voorgedaan.

Aangeklaagde 3 nam klager en andere jongens van het internaat in de schoolvakanties mee
naar de boeren om daar te werken en klager moest ook verplicht mee vissen met aangeklaagde
3. Het is ten minste éénmaal voorgekomen dat klager ergens moest gaan zitten en dat hij met
het geslachtsdeel van aangeklaagde 3 moest spelen. Deze situatie was dreigend voor klager
omdat hem op het hart werd gedrukt dat hij er over moest zwijgen.

Een andere keer moest klager bij aangeklaagde 3 op schoot gaan zitten, waarbij aangeklaagde
3 zijn penis tussen de benen van klager stak. Klager had zijn broek daarbij half naar beneden
moeten schuiven. Aangeklaagde 3 kwam niet klaar.

Een derde voorval vond plaats in een aparte ruimte, waarbij aangeklaagde 3 tegen klager aan
begon te rijden. Aangeklaagde 3 had daarbij zijn habijt omhoog zodat klager de penis van
aangeklaagde 3 zag. Klager was naakt.

2.2. Pas achteraf gezien heeft klager zich goed gerealiseerd wat hem is overkomen. In zijn herinnering was zijn periode in het redelijk positief maar hij realiseert zich dat hij zijn ervaringen eigenlijk jaren lang naar de achtergrond heeft gedrukt. Rondom 1955 heeft klager een periode van depressiviteit ervaren en hij is daarvoor behandeld bij psychologen. Toen er in 2010 veel publiciteit kwam over het misbruik binnen de R.-K. kerk, is bij klager alles naar boven gekomen. Pas toen heeft hij het ook kunnen vertellen aan zijn vrouw, en ook toen pas realiseerde klager zich dat het misbruik weldegelijk van invloed is geweest op zijn leven en zijn (seksuele) relatie met zijn vrouw. Ook is hij overspannen geweest gedurende een langere periode. In de loop van 2010 heeft klager zich gewend tot zijn huisarts vanwege emoties die waren opgekomen in de loop van dat jaar. Klager heeft wel altijd gewerkt.

2.3. Voor klager is het allereerst van belang dat hij zijn verhaal kan vertellen en het naar buiten kan brengen. Hij wil ook erkenning voor het leed dat hem is aangedaan. Daarnaast wenst hij compensatie te ontvangen in de vorm van schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde 1 is een leek die mogelijk in dienst was bij _____, en geen lid was van de Congregatie. De Congregatie beschikt ook niet over archieven van _____ en kan derhalve niet inhoudelijk op de klacht jegens aangeklaagde 1 ingaan.

Aangeklaagde 2 is overleden en kan geen weerwoord geven. _____ heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde 2. Noch uit de archieven, noch uit navraag bij medebroeders die aangeklaagde 2 hebben gekend, zijn aanwijzingen gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Naar aanleiding van het ter zitting besprokene, rees bij _____ de gedachte dat mogelijk sprake is van een persoonsverwisseling door klager. _____ concludeert dat hij de klacht niet kan bevestigen, noch ontkennen.

Aangeklaagde 3 is ook overleden en kan geen weerwoord geven. _____ heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde 3. Uit de archieven is gebleken dat _____ in _____ de Congregatie heeft moeten verlaten omdat hij tot een gevangenisstraf was veroordeeld wegens seksuele contacten met minderjarigen. Over een afschrift van het strafvonnis beschikt de Congregatie niet, en verdere details over deze strafzaak zijn evenmin bekend. Daardoor kan _____ niet met zekerheid verklaren of aangeklaagde 3 wegens seksueel contact met klager is veroordeeld, maar hij acht het door klager gestelde misbruik gelet op voornoemde strafrechtelijke veroordeling van aangeklaagde 3, wel zeer goed mogelijk.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde 3 ()

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde 3 verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde 3 zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen zoals klager die schetst en zoals staan beschreven onder 2.1. hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal ter zitting heeft verteld. Daarnaast staat vast dat aangeklaagde 3 strafrechtelijk is veroordeeld wegens seksuele handelingen en ten gevolge daarvan de Congregatie in heeft moeten verlaten. Het verhaal van klager wordt eveneens ondersteund door de verklaring van zijn echtgenote.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheids situatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde 3 is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 ()

4.7. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.8. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht overgekomen. In de thans voorliggende zaak tegen aangeklaagde 2 zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager in voldoende mate ondersteunen. De verklaring van zijn echtgenote - aan de oprechtheid waarvan de Klachtencommissie niet twijfelt-, kan naar het oordeel van de Klachtencommissie niet als voldoende steunbewijs worden beschouwd.

Ten aanzien van aangeklaagde 1 ()

4.9. Aangeklaagde 1 was ten tijde van het gestelde misbruik omstreeks 1954/1955 als leek in dienst van de Stichting . Op grond van de door de Congregatie en het Bisdom Roermond verstrekte informatie valt niet vast te stellen of de stichting ten tijde van het misbruik een kerkelijke instelling was in de zin van artikel VII Reglement RK kerkgenootschap. De Klachtencommissie heeft niet de beschikking gekregen over de statuten van de stichting zoals die destijds zouden hebben gegolden. Het Bisdom Roermond heeft laten weten dat uit haar archieven niet van een statutaire relatie van de stichting met het Bisdom is gebleken.

Het onderzoek naar de status van de stichting wordt echter niet voortgezet, aangezien voor de stelling van klager dat aangeklaagde seksueel misbruik heeft gepleegd, onvoldoende bewijs is geleverd. Steunbewijs van voldoende betekenis voor de verklaring van klager ontbreekt. De verklaring van de echtgenote en de omstandigheid dat aangeklaagde 1 tegelijkertijd met aangeklaagde 3 is aangehouden, zijn daartoe onvoldoende.

De klacht tegen aangeklaagde 1 zal niet ontvankelijk worden verklaard.

Ten aanzien van aangeklaagde 2 ()
4.10. Gelet op het gebrek aan steunbewijs, kan een nader onderzoek naar de juistheid van de identiteit van aangeklaagde 2, achterwege worden gelaten.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen, de klacht tegen aangeklaagde 3 gegrond te verklaren, te erkennen dat het seksueel misbruik zoals gesteld heeft plaatsgevonden en namens de Congregatie excuses aan te bieden en spijt te betuigen voor het klager aangedane leed.

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen, de klacht tegen aangeklaagde 2 niet gegrond te verklaren.

De klacht tegen aangeklaagde 1 wordt niet ontvankelijk verklaard.

Dit advies is vastgesteld op 13 april 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, Mr. P.A. Schaafsma en Zr. J.G.M. Verwijs, leden, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Broeders van de Christelijke Scholen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.